

gaae ud fra. Der maa komme en Tid, den skal haade for det ene og for det andet Samfund komme, da disse Forsamlingshuse, som af vore Forsædere vare bestemte til at tjene til Opbyggelse, skulle bruges i denne Hensigt, og ikke være ligefremt officielle Forsamlingssteder, hvor kun et eneste Menneske har Lov til at forkynde Troen paa den Maade, han anseer for den rette. Dette er et Spørgsmaal, man maa komme ind paa, og som ikke kan afgjøres af en kirkelig Forsamling alene, men som paa Grund af Tiendomsforholdene, om Kirkegodset tilhører Staten eller Kirken, maa afgjøres i en Forsamling som denne. — Jeg vender tilbage til at sige: dette Begreb „Folketirke“ er Forsærelsens Ailbe; deri ligger Banskelligheden. Men jeg paaftaaer ogsaa, at hvis der skal være et Gran af Sandhed i dette Ord, da er denne Forsamling, og ingen anden, kaldet til at ordne disse Forhold; thi i det Nærlig, dette Samfund, der kalder sig Folketirke, blev et fra Folket affondret Samfund, saa ophørte det dermed tillige at være Folkets Kirke, og Folkets sande Affendinge ere de, der sidde i denne og i en anden Sal. De ere altsaa kaldede til at ordne dette fra Fortiden os paa tvungne uheldige Forhold. Ethvert Lovforslag, som, uden at tage Hensyn til de Ytringer — de kunne være mere eller mindre vel meente —, som komme fra de kirkelige Autoriteter og derigjennem paavirke den Kirkestyrelse, for hvilken Ministeren staaer i Spidsen, kommer fra denne Sal, og i redelig Hensigt arbejder paa at gjøre det muligt for Medlemmerne at faae den størst mulige Opbyggelse, skal jeg være villig til af al Kraft at støtte. Jeg vil slutte med, at, hvis de Herrer ønske paa den Maade, her er under Dmtale, at varetage Deres aandelige Interesse, skal jeg ikke være derimod; men jeg maa dog sige Dem, at det er at gaae den aldeles modsatte Vej. Den Vej, der bedst tjente til at værne om de sande aandelige Interesser, var den, at de kirkelige Samfund stode i den mindst mulige Berøring med Staten, thi hvad Staten har med at gjøre, er hvad der gjælder for dette Tid, og hvad det aandelige Samfund har med at gjøre, er hvad der gaaer ud paa et andet Tid end dette.

Ordf. Jeg har under Behandlingen af et andet Lovudkast for saa Dage siden udtalt, at jeg slet ikke ansaae det for i og for sig ønskeligt, at en Ordning kom frem i Kraft af en af Grundlovens Løsteparagrafer i en heelt støbt Form, i en saadan organisk Lov, at der ved Sagen blev endelig behandlet og fuldt tilendebragt. — Ligeform jeg ved denne Sag ansaae det for naturligt, at man gik frem paa en saa lempelig Maade som muligt ved at ordne den i mindre Dele, saaledes maa jeg tilstaae, at jeg har den samme Ansuelse i en Sag som denne ligeoverfor Grundlovens Løsteparagraf om Kirkens Forsatning. Jeg har i det Hele den Tro, at den Opfattelse, som man ganske vist til en vis Udstrækning har havt i sin Tid, da Grundloven blev givet, at alle de store Spørgsmaal burde ordnes ved enkelte store organisatoriske Love, maa tages som et Slags Reminiscens fra Absolutismens Tid, fra den Freingangsmaade, man dengang fulgte og kunde følge, hvorimod det constitutionelle System naturligen fører til, at man ordner de Ting, som nu engang Trangen eller Utaalmodigheden ikke tillader at lade henstaae, indtil Alt, hvad der kan være at tage med til et System, kan komme frem og finde sin Overveielse. Derfor kan jeg heller ikke høre til dem, der ville slyde et Lovforslag bort med den bestandige Erklæring: Lad Sagen vente, indtil vi kunne faae Alt, hvad der vedkommer denne Sag, ordnet, lad os vente, indtil vi kunne faae en Kirkeforsatning o. s. v. Jeg mener, at man maae gaae ind paa Spørgsmaalet, ind paa de Sider af Sagen, som til enhver Tid vise sig at være paatrængende. Da allerede flere have udtalt sig i denne Retning, skal jeg ikke udtale mig vidtløftig om Lovforslaget. Jeg skal kun sige, at jeg selv har den Erkjendelse, at der virkelig er en Nødvendighed tilstede for at faae navnlig den Side af den kirkelige Ordning bragt et Skridt frem, som nu de ærede Forslagsstillere have søgt at røre ved. Jeg troer, at Trang er tilstede og har været tilstede ikke saa ganske kort, og at man maa indrømme, at den havde været tilstede, selv om ikke saadanne enkelte Begivenheder som de, hvortil der er sigtet, vare indtraadte i det sidste